

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

§. XVI. Impedimentum clandestinitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

§. XIV.

Impedimentum affinitatis.

73. **A**ffinitas est propinquitas orta ex carnali copula licita, aut illicita. Si antecedit Matrimonium, postea contrahendum dirimit: si superveniat, privat jure petendi debitum. De qua re diximus lib. 2. capit. 7. numer. 3. Vide Trident. sess. 24. cap. 4.

§. XV.

Impedimentum impotentia.

74. **P**er impotentiam, intelligitur prava inhabilitas consummandi Matrimonium: sive se teneat ex parte viri, impotentis feminare: sive ex parte feminae, incapacis recipere. Vide omnino dicta cap. cit. num. 20.

75. Sed petitur, an impotentia proveniens ex maleficio debeat censeri perpetua?

Resp. Affirmative; si per solum maleficio tolli possit: quia juxta axioma Juris prudentiae: illud non possumus, quod jure non possumus: illud autem jure non possumus, quod non possumus absque peccato. Poncius, & Con-
tenson.

76. Quæritur, an impotens censendus sit infirmus mori proximus, qui, ut à peccato concubinitatis absolvetur, vult concubinam ducere?

Resp. Negative, quia corpus per se est potens, & habile: & solum per accidens

ratione morbi, potentia coeundi non est expedita, ut ea tunc uti possit.

77. Nota, quod steriles, & senes valide Matrimonium contrahunt: modo apti, & habiles sint ad copulam. Ex tunc Matrimonium esset in remedium concupiscentiae, qui est finis secundarius, & minus principalis ipsius, juxta Paulum: *Melius est nubere, quam uri.* Vide ibid. num. 20.

§. XVI.

Impedimentum clandestinitatis.

78. **M**atrimonium clandestinum illud dicitur, quod aliter, quam coram Ecclesiae Ministro, & quibusdam testibus contrahitur; quod post Trident. validum amplius non est.

79. Quæritur, an Parochus, coram quo debet contrahi Matrimonium, ne sit clandestinum, debeat esse ille viri, vel mulieris.

Resp. Vide supra §. I. num. 13.

80. Sed petitur, an debeat esse Parochus Nativitatis, seu loci, in quo quis natus, vel debeat esse ille domicilii, loci virum, in quo quis habitat?

Resp. Si locus nativitatis sit etiam domicilii, & habitationis, ille nativitatis esse debet: si vero alibi, non causa re-creationis, sed ob causam temporalem, sed statim reversurus ad propriam Parochiam, quis habitet, Parochus habitationis debet matrimonio assistere. Unde Abbas apud Fagnan. in 3. ad cap. significasti de Paroc. numer. 36. testatur, quod proprius Parochus dicitur, in cu-

jus Parochia contrahentes habitant tempore, quo matrimonium contrahitur. Et Engel. *Colleg. jur. Canon. lib. 5. tit. 3. numer. 12.* dixit, proprium Parochium, coram quo ex Trident. *cit.* est matrimonium contrahendum, cum esse, in ejus Parochia, vel ambo contrahentes, vel unus tantum domicilium habitationis fixit. Neque hic ad verum domicilium requiritur, ut habitatio sit perpetua, vel, dum animos perpetuo habitandi in loco: sed quasi domicilium sufficit, si nimirum contrahentes per majorem anni partem actu in Parochia habitant: vel, animo habitandi advenierunt, licet ibidem non propriam habeant domum, sed sint, ut conductores, & Famuli, aut alio quovis modo.

Hinc Fagnan. *cit.* refert, quod Sacra Congreg. Concil. censuit fuisse validum matrimonium ejusdem juvenis, & meretricis Seneris, qui timentes, ne matrimonium a Parentibus juvenis impediretur, si in Civitate Senerum celebratum fuisset, Romam accesserunt: ea ratione, quia is est proprius Parochus, in cujus Parochia habitant contrahentes tempore contractus. Idem tradit fuisse ab eadem resolutum de matrimonio contracto a Scholari, qui Patavii quinque, vel sex mensibus moratus, mulierem ibidem duxit. Eode matrimonio contracto a viro, & muliere Trajectensibus, qui timentes a Parentibus impediri, ad vicinam Urbem Aquisgranensem se contulerunt, & ibi aliquandiu morati, matrimonium contraxerunt: super quo ipsa de validitate consulta, censuit esse tempus exprimen-

dum, quo contrahentes Aquisgrana manserunt: quod si fuerit unius mensis, dasdam esse decisionem pro validitate: alias de novo referendum in Congregatione.

83. Quæritur, *an validum sit matrimonium sine Parocho, & testibus contractum ab ignorantibus invincibiliter horum necessariam presentiam?*

Resp. Negativè, quia nulla necessitas, vel ignorantia excusat ab observatione legis, quæ formam actui præscribit, sic, ut, ea forma non reservata, actus valere non possit. Presentia autem Parochi, & testium sunt de forma actus; seu, ut alii loquuntur, sunt de intrinseca, & substantiali solemnitate actus; nam Trid. contractum sine ipsis celebratum irritat, & annullat: quoties autem actus aliquis irritus est, ex forma aliqua non servata, hæc dicitur esse de forma, & substantia actus.

84. Quæritur, *quàm pœnam incurrit Sacerdos, sive Secularis, sive Regularis, assistens matrimonio sine licentia Parochi contrahentium, vel Ordinarii?*

Resp. Sæcularis manet suspensus, usque dum ab Ordinario Parochi, qui deberet assistere, absolvatur. Trident. *cit. cap. 1.* Si sit Regularis, excommunicatur ex dictis *lib. 1. cap. 33. num. 69.*

85. Quæritur, *an sit validum matrimonium contractum coram Parocho, non dum Sacerdote?*

Resp. Videtur affirmandum, quia verificatur, quod contractum sit coram Parocho. Convenientius autem est, quod ipse Parochus deleget alicui Sacerdoti, qui loco ipsius assistet ma-

trimonio contrahendo. Piaſec. *cit.* num. 15. Et ex Navarro refert hoc idem fuiſſe reſolutum à Sacra Congregatione Concilii.

Hic advertas, quòd Sacerdos obtinens licentiam à Parocho interſeſſendi matrimonio dicitur habere authoritatem à Concilio, non à Parocho. Nam Concilium d. cap. 1. ſeſſ. 24. de reſor. matrim. ad id munus eum deputat, ibi: *preſente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipſius Parocho, vel Ordinarii licentia*, ut notavit Fagnan. in 4. ad cap. *Quòd nobis* nu. 42. de *Clandest. deſponſat.*

Et cùm Tridentinum dixerit, vel alio Sacerdote, ſequitur, quòd Parochus non poſſit dare licentiam Clerico non Sacerdoti, ut matrimonio aſſiſtat.

86. Item notandum, quòd tres ſunt clandestinitatis ſpecies, ut per Canoniſtas apud Monacell. *form. p. 2. form. 2. nu. 27. tit. 26.* & Gonzalez in 4. tit. 3. cap. 3. num. 6. Prima eſt, dum matrimonium contrahitur coram teſtibus, Parocho abſente. Secunda, quando, illo præſente, deſunt teſtes. Et tertia, quando Teſtibus, & Parocho præſentibus, matrimonium contrahitur, ſed culpabiliter denunciationes præmittendæ, ad text. *Trid. loc. cit.* fuerunt omiſſæ.

Differentia inter hæc clandestinitatis ſpecies eſt, ut prima, & ſecunda cauſent nullitatem matrimonii: nullam enim poſteſt habere pro ſe validitatis præſumptionem, quia contractum contra formam Concilii, à quo inhabiles redduntur perſonæ ad contrahendum ſine præſentia Teſtium, & Parochi, & contractus ſine illis celebrati annullantur, & irritantur. Regula verò illa, quæ ſolet

allegari, quòd in dubio ſtandum ſit pro matrimonio, non valet, quando ſunt clandestinè, contractum contra dictam formam Concilii: Ideò, ut matrimonium hæc ſpecie clandestinitatis non ſit clandestinum, debet contrahi coram Parocho (vel de ejus, aut Ordinarii licentia coram alio Sacerdote) & coram duobus Teſtibus, ut per Piaſec. *præ. part. 2. Cap. 4. art. 4. num. 8.* & contractum ſine illis, eſt ipſo jure nullum, quod ab Epifcopo poteſt ſolum nullum declarari, ut reſpondit Sacra Congregatio Concilii, iſtis verbis: *An, ſi contractum ſit matrimonium præſente Sacerdote alieno, abſque Parocho, vel Ordinarii licentia, debeat Ordinarius illud irritare? Sacra Congregatio cenſuit irritum declarare, non irritare; quòd, cùm Concilium irritum fecerit, non eſt ulterius irritandum, ſed opus eſt ſua declaratione, quòd irritum ſit.*

87. Præſentia autem Parochi debet eſſe Phyſicæ, & moraliſ, hoc eſt, debet eſſe præſens corpore, & intelligere per Interpretem, vel verba, aut ſigna, quæ contrahentes agunt: aliàs, ſi non intelligat, nec advertat, non poteſt Eccleſiam certam reddere de contractu matrimonii: Nam, præſentia quo, non dicitur fieri id, quod ab eo non intelligitur juxta *text. in l. coram Titio, ff. de verb. ſignif.* Quod etiam procedit de præſentia Teſtium.

88. Sed quaeritur, an matrimonium contractum abſque præſentia Parochi, & Teſtium, ratiſicetur per copulam ſubſequentem?

Reſp. Negative: ſubſequens enim copula, quoad validandum matrimonium,

nium, & sanandos defectus presentia Parochi, & Testium nihil operatur post Concilium Tridentinum, ut observavit Piaſec. *cit. num. 109.*

Tertia autem clandestinitas nullitatem non operatur, quia denunciations non sunt necessitate necessitate Sacramenti, sed solum necessitate praecepti, ut per Natal. Alex. *Theol. de mat. tom. 2. cap. 2. art. 2. regul. 20.* Sed ubi Parochus assistens matrimonio illas omiserit, incurrit penam suspensionis triennalis ab officio, ut in *cap. Cum inhibito d. cit.* quae suspensio non est latae sententiae, sed ferenda. Quoniam textus utitur verb. *Suspendatur*, & dixit Rotarius *appar. pro exam. Cleric. cap. 9. sect. 13. num. 6.*

89. Petitur, *An possit Parochus in denunciationibus dispensare?*

Resp. Negative, facultas enim à Concilio, ibi tribuitur Ordinario; si expedire iudicaverit, ut ibi *text.* Ideo ad remittendas denunciations eadem iudicio Episcopi iusta requiritur: ut, si matrimonium malitiose impediri posset, *ibid.* Trident. vel, si adsit vicinitas temporis, quo nuptiae prohibentur: vel, si contractura sit persona, quae habeat Parentes iniquos, & quibus verisimiliter dubitaretur, ne eam tradant ignobili, & vili: vel, si constitutus in articulo mortis velit contrahere cum concubina, ut legitime proles jam aetate suscepta; vel, si adsit inaequalitas inter contrahentes, ut, quo dives ducat pauperem, nobilis ignobilem, senex juvenem? Istis, & similibus casibus concedi potest denunciationis dispensatio, ut dixit Piaſec. *cit. num. 5.*

Ceterum, etiam in istis casibus tutius est, ut prius examinentur saltem Testes, qui possint scire inter contrahentes nullum reperiri impedimentum ad matrimonium contrahendum; nam hac forma obtinetur finis intentus à Concilio per denunciations praesentendas: Verum cum matrimonium celebraretur per remissionem dispensationum, deberent denunciations fieri, antequam consummaretur, ut, si aliqua adessent impedimenta, facilius detegerentur, ut ibi expressè Concilium.

90. At petitur, *Cajus infirmus existens in periculo mortis vult contrahere cum concubina, ut anima sua consulat, & proles iam suscepta legitimeur, Parochus non potest adire Episcopum, aut ejus Vicarium Generalem ad obtinendam dispensationem super denunciationibus: quaritur, an possit assistere matrimonio sine penarum incurſu?*

Resp. Affirmative, Casus enim hujusmodi extraordinarius censetur à lege non comprehendì. Ceterum debet monere contrahentes (in casu, quo infirmus sanitatem recipiat) non posse matrimonium consummare, nisi post denunciations factas, juxta *text.* Trident. & notavit Rotarius *cit. num. 7.*

Advertant Parochi circa assistentiam matrimonii vaporum, quod Trident. *sess. cit. cap. 7.* prohibet, ne talium matrimonii interſint, nisi praevia inquisitione de eorum statu, & re ad Episcopum delata, ab eo licentiam recipiant.

91. Quaritur, *Parochus post factas denunciations reperit Titium commississe delictum polygamia, ob quod fuit adstrictus damnatus, & jam penam tri-*

(Ccc cc) 3 remi-

remium explevisse; petitur, an possit matrimonium ipsius cum Berta interesse?

Resp. Negativè, quamvis prima uxor legitima decesserit, sed est necessaria dispensatio Apostolica. Obstat enim ei impedimentum criminis, ut censuit S. Congr. Conc. in una S. Severi 19. Julii 1704. apud Monacell. cit. num. 30.

92. Queritur, Cajus aperit Confessario se contraxisse matrimonium cum Berta, quod postea ante consummationem fuit declaratum nullum ob metum cadentem in virum constantem; modo petit, an possit in matrimonium ducere sororem ejusdem Bertæ?

Resp. Affirmativè, quia in hoc casu nullum ex hoc titulo obstat impedimentum, ut declaravit S. Congr. Conc. 22. Martii 1664. A principio enim nullus fuit præstitus consensus, & ideo non inducitur impedimentum publicæ honestatis, ut ait Piafec. cit. num. 20. Secus dicendum, si matrimonium esset nullum ob non servatam formam Concilii, aut ex alia causa, quia tunc oriretur impedimentum justitiæ publicæ honestatis, ut censuit eadem S. C. 8. Novembr. 1584. & iterum in Cefenaten. 10. Jun. 1611. In isto enim casu consensus non deest, sed nullitas oritur ex alio capite, vel, quia fuit contractum sine præsentia Parochi, & Testium, aut cum impedimento, quod jure Ecclesiastico positivo matrimonium dirimit, de qua re Fagnan. in 4. cap. Ad audientiam de spons. num. 6. & sequen. ubi num. 12. refert, quod proposito dubio. An ex decret. Conc. Trid. sess. 24. cap. 3. de ref. matrim. sit sublatum impedimentum publicæ honestatis proveniens ex matrimonio contracto per verba de præsent,

non tamen consummato. S. Congr. Conc. censuit non esse sublatum.

93. Hinc I. advertat Parochus, quod ex sponsalibus juxta tex. Trid. *ibid.* Si sint valida, oritur impedimentum publicæ honestatis restrictum ad primum gradum; si verò sint nulla, etiam ex alia causa, quam ex defectu consensus, profus sublatum est.

94. II. Quòd, tam ex matrimonio valido, sed non consummato (quæ ex consummato oritur impedimentum affinitatis) quam de contracto nulliter per verba de præsent inducitur impedimentum publicæ honestatis usque ad quartum gradum, modò nullitas non oritur ex defectu consensus, ut Fagnan. cit. num. 20. Et habetur ex const. B. Pii V. ad Romanum la 62. Bullar. tom. 2. juxta quam sponsalia de futuro à matrimonio per verba de præsent, etiam nulliter contracto distinguuntur. Sponsalia enim improprie dicuntur, quando matrimonium est contractum per verba de præsent, cum proprie ante contractum matrimonium celebrentur.

95. Queritur, Parocho factis publicationibus, innotescit Cajum celebrasse sponsalia cum Berta (qua postea fuerunt nulla non ex defectu consensus, sed ex alia causa, vel propter impedimentum affinitatis, frigiditatis, & ligentis, & similia) & velle matrimonium contrahere cum sorore ejusdem Bertæ petitur, an Parochus possit matrimonio assistere?

Resp. Affirmativè, etenim impedimentum justitiæ publicæ honestatis ex sponsalibus quacumque ratione nullus est sublatum à Trid. d. sess. cap. 3. Atque ita non

non solum cum nullitas oritur ex defectu consensus, ut in infante, & furioso, aut propter metum incussum, sed etiam, cum oritur ex quavis alia causa, ut scripsit Fagnan. in 4. ad cap. Ad audientiam de sponsal. num. 8. Et ideo, cum juxta Tridentinum ex sponsalibus nullis, nec in primo gradu oriatur justitia publicæ honestatis, poterit Parochus dicto matrimonio assistere.

96. Queritur, Parochus, factis denunciationibus, incidit in excommunicationem, deinde assistit matrimonio: petitur, an matrimonium sit validum?

Resp. Affirmative; etiamsi sit denunciatus, & non toleratus, ut dixi supra §. 1. num. 10.

Dices. Parochus denunciatus excommunicatus, nec in articulo mortis potest à peccatis absolvere, ut respondit S. Congr. Concilii Episcopo Valentinensi petenti declarari. Utrum penitentes in articulo mortis constitutos possit à casibus reservatis absolvere quilibet Sacerdos, etiam excommunicatus, & denunciatus. S. Congr. respondit, non posse, ut refert Fagnan. in 1. ad cap. Quoniam num. 28. de const. & in 4. ad cap. Non est vobis num. 1. de sponsalib. ergo à pari, Parochus excommunicatus denunciatus non poterit matrimonio assistere, & ubi assisteret, matrimonium esset nullum.

Resp. Negando consequentiam; differimen est, quia, ut Sacerdos valide absolvat, debet habere jurisdictionem ordinariam, vel delegatam, quam non habet Confessarius excommunicatus denunciatus, quia propter excommunicationem est separatus à communione Fi-

delium; consequenter non habet subditos, in quos possit jurisdictionem exercere, atque ita est jurisdictione privatus: cum excommunicatio sit privatio jurisdictionis, ut ex D. Thoma in 4. dist. 18. q. 2. art. 2. q. 3. in corp. apud Fagnan. ubi se pr. in 4. Et hinc illud Trident. sess. 14. cap. 7. de cas. reservat. intelligitur de omnibus Sacerdotibus in unitate Ecclesiæ viventibus, & non præcisus, & separatis ab unione Fidelium; quibus, & non excommunicatis denunciatis, Ecclesia pro eo statui jurisdictionem confert; de qua re vides. Fagnan. ibid. ex professo articulum eximantem, & ponderantem num. 12. nullum Canonem allegari, quo excommunicatis jurisdictionis in eo, etiam necessitatis casu, tribuatur. Parochus autem assistendo matrimonio nullam exercet jurisdictionem, sed tamquam testis solemnis, & magnæ autoritatis exhibet nudam præsentiam, & ministerium facti. Et est res extra controversiam, quia Sac. Congr. Concilii respondit valere matrimonium contractum coram Parocho excommunicato denunciato. Fagnan. cit. ad cap. Littera, quas de matrim. contr. in interd. Eccles. num. 26.

97. Petitur, an sit validum matrimonium, cum assistit Parochus, cui Episcopus prohibuit, ne illi assisteret?

Resp. Affirmative, ut censuit S. Congr. Conc. quæ interrogata; an validum esset matrimonium adhibito Parocho, cui ab Episcopo fuerat interdictum, ne illo matrimonio interesset. Respondit, esse validum, ibid. Fagnan. in fin.

98. Queritur, an in matrimoniis militum degentibus in stationibus servanda sit forma Tridentini.

Resp.

Resp. Totum patet ex responsionibus Sac. Congr. Conc. ad sequentia dubia, ad quam fuerunt remissa à S. C. S. Officii.

Quæritur itaque.
Primo. An Capellani cujusvis Exercitus, sive Regulares, sive Sæculares Chatolici, possint administrare militibus in Præsidiiis degentibus Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ per modum viatici, & extremæ unctiõnis sine speciali facultate Sedis Apostolicæ, vel licentia, & approbatione Ordinarii, in cujus Diocesi extare contigerit?

Secundo. An assistere Matrimonii militum cujuscunque stationis degentium in Præsidiiis cum Militaribus sœminis, sine dicta facultate Apostolica, & præcedenti probatione status liberi, ejusque recognitione coram Ordinario loci, & licentia Parochi, sub cujus Parochia manent?

Tertio. An idem cum Militibus degentibus in Castris, & Stationibus hybernis, vel æstivis?

Quarto. An idem cum Militibus in actuali expeditione positis?

Quinto. An idem cum Militibus nubere volentibus cum sœminis non militaribus, sed Italis originariis loci, sive Diocesis, in qua reperiuntur.

Sexto. An Milites Achatolici cum Achatolicis contrahentes teneantur servare formam præscriptam à S. C. T.?

Septimo. An eo magis Achatolici contrahentes cum Chatolicis Mulieribus militaribus, & non militaribus in Præsidiiis, Castris, & expeditione manentes?

Octavo. An Cappellani Achatolici assistere possint matrimonii Achatolicorum cum Achatolicis, & respectivè

Chatolicis, etiam intra fines Italiæ? Et quatenus negativè in omnibus præter sextum, & septimum.

Nono. An, & quid pro sanatione gestorum in præteritis, & faciendorum in futurum super prædictis omnibus pro certa regula Sanctissimo Consulendum, & statuendum sit?

Sac. Congr. die 6. Martii 1694. respondit.

Ad primum. *Negativè.*

Ad secundum. *Negativè* confirmat in *Gaslen.* 28. Junii 1704.

Ad tertium. *Negativè.*

Ad quartum. *Negativè.*

Ad quintum. *Negativè.*

Ad sextum. *Affirmativè*, ubi publicatum fuit Concilium juxta Decretum Sac. Congr. 16. Septembr. 1697.

Ad septimum. *Affirmativè.* Et ulterius indigere dispensatione, ut matrimonia licitè fiant.

Ad octavum. *Ut actè.*

Ad nonum. Quoad præteritum circa Sacramentum pœnitentiæ non esse inquietandas conscientias: & circa matrimonia pro sanatione cum Sanctissimo renovato consensu etiam coram Confessario, qui teneatur tradere testimonium renovationis consensuum Parocho illius loci, ubi sequuta est talis renovatio consensus.

99. Quæritur, Factis à Parocho denunciationibus, instruitur Cajus habuisse rem cum sorore Francisca, quam ducere intendit: Petitur, an Parochus possit assistere matrimonio ipsius Caji cum Francisca?

Resp. *Negativè*, quia inter Cæsum, & Franciscam est impedimentum dirimens

mens matrimonium contrahendum ex
Trid. sess. 24. cap. 4. de ref. matrim. & dixi
lib. 2. cap. 7. num. 3. Præcedens enim affi-
nitas dirimit matrimonium postea fa-
ctum, itaut si affinitas si ex copula illicita,
dirimat usque ad secundum gradum
ut ibid. Tridentinum; si verò oriatur ex
copula licita, usque ad quartum gradum
extenditur, ut constat ex cap. non debes
de consang. & affinit.

190. Sed quid, Petrus habet ex uxore
A. defuncta filium, & Berta ex marito B.
mortuo filiam: Deinde Petrus ducit Ber-
tam, an Filius Petri possit ducere filiam
Berte?

Resp. Affirmativè, & quidem licitè,
& validè, per text. in cap. Quod super
his tibi: Licet omnes consanguinei viri
sint affines uxoris, & omnes consanguinei
uxoris sint viri affines: inter consanguini-
cos tamen uxoris, & viri, ex eorum-
dem scilicet viri, & uxoris conjugio nul-
la profus affinitas est contracta, propter
quam inter eos matrimonium debeat im-
pediri. Ita etiam Cajus mortua uxore
Camilla potest copulari in matrimonio
cum Terentia vidua, relicta à Fratre
Camilla defuncto. Quia Cajus per copu-
lam conjugalem cum Camilla factus
est affinis cum fratre Camilla, & aliis ejus
consanguineis, non verò cum affinibus
Camilla. Terentia autem uxor fratris
Camilla non est consanguinea, sed so-
lùm affinis Camilla. Bellii Sum. de
matrim. cap. 8. sect. 5. num. 8.

191. Queritur, Petrus aperit Con-
fessario, suprad Helvetios Bernensès con-
traxisse matrimonium non servata for-
ma Tridentini, adeoque absque presentia
Parochi, & Testium; petit, an matrimo-
nium Matthanconi Cantela Confess.

nium sit validum, & possit cum conjuge co-
habitare, quid Confessarius Respon-
dit

Resp. Inquirat, an in loco, in quo ma-
trimonium contraxit, sit publicatum
Concilium; & quatenus affirmet, dicat
matrimonium esse nullum, & non posse
cum muliere cohabitare; ubi enim Con-
cilium est publicatum, ejus forma ser-
vanda est, etiam in locis hæreticorum
juxta pluries resoluta à S. Congr. Conci-
lii, & expressè in una Hollandia S. Congr.
censuræ, hæreticos quoque, ubi decretum
Concilii publicatum fuerit, teneri for-
mam observare, & propterea ipsorum et-
iam matrimonia absque forma Concilii,
quamvis coram Ministro hæretico, vel
Magistratu loci contracta nulla, atque ir-
rita esse. Et aliàs 17. Junii 1617. re-
spondit decretum cap. 1. sess. 24. de ref.
matrim. ligare etiam hæreticos, si in eo-
rum Parochia publicatum fuerit, & lapsè
sint 30. dies à dicto publicationis die. Et
in una Germania censuit, non posse decla-
rari nulla matrimonia, nisi decretum fuis-
set publicatum. Et in una Bosnensi 14.
Aprilis 1611. quantum pertinet ad eos,
qui absque forma Concilii matrimonia
contraxerunt, respondit, si in ea Regione
decretum Concilii, cap. 1. sess. 24. de ref.
matrim. observari consueverit, nulla es-
se matrimonia, in quibus contrahendis
Parochus non fuerit adhibitus. Quæ re-
feruntur à Pasuccio to. 2. in Indic ad Pi-
gnatell. v. de matrimo §. Statuendum est
tamquam.

Ubi verò dixerit, decretum Concilii,
nec etiam pro tempore, quo locus fuit
sub Catholicis, fuisse publicatum, subin-
quirat,
(Ddd dd)

quirat,

quirit. An in fraudem, & data opera ad effectum contrahendi matrimonium se à loco, in quo Concilii forma observabatur, vel observari debebat, contulerit ad locum, in quo decretum Concilii non fuit publicatum, an verò ad eum habitationem transtulerit. Si hoc neget, & primum afficmet, matrimonium est nullum, ut censuit eadem S. Congr. Concilii in Antuerpiensi 16. Decembr. 1628. in qua David & Maria, qui prius habitaverant ubi Concilium est publicatum, cum profecti essent ad Oppidum distans itinere unius diei, ubi non erat publicatum Concilium, ibi more hæretico contraxerant matrimonium postridie domum reversi, cum diu inter se cohabitaverint, ob dissidium natum instabant, declarari matrimonium invalidum. Sacra, &c. censuit, matrimonium, ut supra contractum, fuisse nullum, quia non reliquerunt locum proprii domicilii; & alias cum dubitatum fuerit: an sit validum matrimonium eorum, qui ad Civitatem hæreticorum migrarunt, & ibi matrimonium contraxerunt non servata forma Concilii Tridentini cap. 1. sess. 24. de ref. matrim. ibidem non publicatum? S. C. censuit, esse validum, si intra limites illius Parochia contrahentes sedem fixerunt.

Et in Colonienfi 5. Septembris 1626. Dubitatum fuit, an si Incolatam masculi, quam femina solo animo sine Parocho, & Testibus contrahentes se transferant ad locum, ubi Concilium non est publicatum habitationem non mutant, vel eo solo animo habitationem transferentes valide in dicto loco matrimonium sine Parocho, & Testibus contrahant? S. Congr. respondit: non esse legitimum matrimo-

nium inter sic se transferentes cum fraude, & nisi domicilium verè transferatur, matrimonium non esse validum. Palsucius ubi supr.

102. Sed quid, si contraxerit matrimonium coram Parocho publico hæretico?

Resp. Matrimonium est invalidum, si in Parochia publicatum fuerat decretum, cap. 1. sess. 24. de ref. matrim. ut censuit S. Congr. Conc. teste Fagnan. in 5. ad cap. Ad abolenda de hæret. nu. 38. Parochus enim publicus hæreticus desinit esse Parochus, cum sit ipso jure privatus beneficio Parochiali, ut ex const. Novit Nicolai III. la. 2. Bullar. to. 1. propterea non servatur forma Concilii, ibid. Fagnan. num. 40.

103. Quæritur, Medicus minatur se nolle Lælium agrorum curare, nisi Lælius contrahat matrimonium cum filia ipsius medici. Lælius hoc pulsatus timore filiam ipsius duxit coram Parocho, & Testibus, petitur, an valide?

Resp. Pro validitate sunt plures apud Sperel. decij. 6. num. 16. ponderantes, quod non medicus, sed morbus infert metum, cum medicus matrimonium exigat solam tamquam stipendium sui laboris, & sic jure, cum lege justitiae non teneatur mæderi. Quapropter nulla est, si medicus non sit adstrictus ex justitia, aut conventionem ad intelligendum: ut, si à Principe, vel Communitate sit conductus ad infirmos curandos: tunc epim medicus verum metum infert denegando aegroto media vitæ necessaria, & ita metum incutit ad fine, & torquendi matrimonium. Sed esse nul-

lum, etiam si medicus non teneatur ex iustitia ægrotum curare, tenet cum Poncio de matrim. lib. 4. cap. 1. q. 11. 1. idem Sperellus ibidem allegans Coninchium; nam à medico ad finem extorquendi matrimonium metus inquitur ægroti, qui nullam metui causam præbuit, quod satis est ad matrimonium irritandum, ut ex dictis supr. §. 10.

§. XVII.

Impedimentum raptus.

104. **D**Eraptu diximus lib. 2. cap. 28. num. 4. Trid. autem sess. cit. c. 6. decrevit; inter raptum, & raptam, quoad diu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. Quod si raptam à raptore separata, & in loco suo, & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor suam uxorem habeat; & infra. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, siue eam uxorem duxerit, siue non duxerit, decenter arbitrio Iudicis dotare.

105. Sed quaeritur, an raptus verificetur solum, dum puella vi de domo parentum abducitur. An etiam, cum abducta fuerit vel promissis, aut muneribus, vel pretio, aut prece, & dolo?

Resp. Semper, quovis modo ex præactis contingat: cum scilicet per præsumatur consensus mulieris extortus: modo nullus tractatus præcesserit de matrimonio. Eddis: ut raptam, quamvis ipsa consenserit: modo raperetur invitis parentibus vel Tutoribus. Piafec. prax. p. 2 cap. 4. art. 4. num. 41.

106. Quaeritur, Petrus cum impedimento dirimente contraxit matrimonium cum Berta, deinde ad Confessarium recurrit pro remedio, quid Confessario agendum?

Resp. Inquirat, an scienter contraxerit cum illo, & quatenus affirmet, est excommunicatus. Qui, si fuerit denunciatus, absolvi non potest, nisi ab Episcopo ex Clement. Quoniam de consanguinit. & affinit. Si ignoranter, dixerit: subinquirat: an impedimentum sit publicum, vel occultum, Si primum, debet uxorem dimittere, & scandalum tollere. Si secundum: petat, an possit sine gravi damno, famæ, vitæ, &c. ab uxore separari: si neget, moneat de necessitate recurrendi ad S. Pœnitentiariam pro dispensatione; sed interea, debet abstinere tum à petitione, tum à debiti redditione, quia quælibet copula esset fornicaria, ex dictis lib. 2. cap. 7. num. 3. & sequen. Recepta autem dispensatione, debet novus consensus, tam ab ipso, quam uxore præstari coram Parocho, & testibus, saltem secreto adhibendis: si prius contractum fuit sine eorum præsentia. Sed attendendus est tenor Literarum dispensationis. Quod totum refert Piafec. cit. num. 111. fuisse declaratum à S. Cong. Conc. ut infra.

107. Quaeritur fuit, quid servandum in iis, qui per vim, & metum, & adhibitis omnibus solemnitatibus à Sac. Conc. Trid. sess. 24. cap. 1. de ref. contraxerunt. S. Congr. respondit: si huiusmodi impedimentum sit occultum, & partes postea in matrimonio, sic contracto, permanere libere consentiunt, consuevisse Papam ex stylo Pœnitentiariae,

(Ddd dd) 2

tiaria,